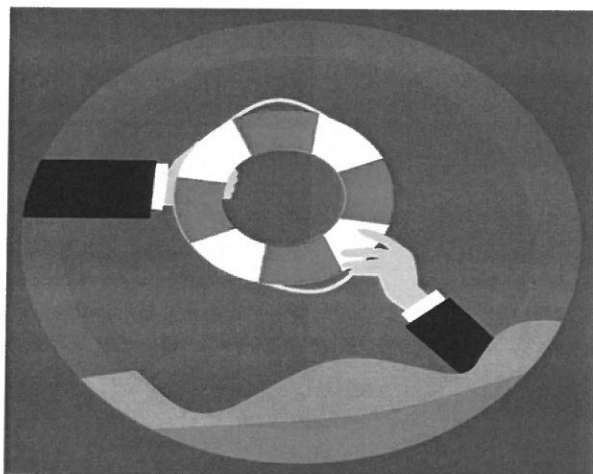

Załącznik do uchwały Nr
Rady Powiatu Człuchowskiego
z dnia 28 grudnia 2023 r.

LXIX/400/2023

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ**

*W POWIECIE CZŁUCHOWSKIM
NA LATA 2024 – 2028*

Człuchów, grudzień 2023

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

SPIS TREŚCI

I. PRZEMOC DOMOWA	2
1. DEFINICJA PRZEMOCY DOMOWEJ NA PODSTAWIE AKTÓW PRAWNYCH.....	2
2. RODZAJE PRZEMOCY	4
II. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	7
III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE POWIATU CZŁUCHOWSKIEGO.....	10
1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU I MIESZKAŃCÓW	10
2. ANALIZA DANYCH DOTYCZĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ	15
3. ZIDENTYFIKOWANE POTRZEBY MIESZKAŃCÓW I WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY	18
IV. CELE, ZADANIA I DZIAŁANIA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ	21
V. SZCZEGÓŁOWY HARMONOGRAM OKREŚLONYCH ZADAŃ I DZIAŁAŃ ..	26
VI. OCZEKIWANE REZULTATY ORAZ SPOSÓB MONITOROWANIA REALIZACJI ZAPLANOWANYCH ZADAŃ.....	28
VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	30
VIII. EWALUACJA PROGRAMU	30
IX. PODSUMOWANIE	31
X. BIBLIOGRAFIA	32
XI. SPIS WYKRESÓW	33

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028

I. PRZEMOC DOMOWA

1. DEFINICJA PRZEMOCY DOMOWEJ NA PODSTAWIE AKTÓW PRAWNYCH

Zgodnie z art. 71 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. na władze publiczne nakłada się obowiązek szczególnej pomocy dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej. Rodziny doznające przemocy pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

22 czerwca 2023 r. weszły w życie ważne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałaniu przemocy domowej, które wprowadzone zostały ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 535), która wprowadza do porządku prawnego wiele rozwiązań, których celem jest przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej.

Chociaż statystycznie większość osób doznających przemocy domowej stanowią kobiety a innymi szczególnie wrażliwymi kategoriami osób doznających przemocy domowej są m.in.: małoletni, osoby starsze, osoby niepełnosprawne, to wprowadzone zmiany dodatkowo wprowadzają rozszerzenie kręgu zarówno osób doznających przemocy domowej jak i ich sprawców, m.in. o byłego małżonka, byłego partnera (i inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej) lub innego członka rodziny, niezależnie od faktu zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową.

Ponadto szczególna ochrona i wsparcie powinny być dedykowane małoletnim, zarówno doznającym przemocy domowej, jak i będącym świadkami przemocy, które zgodnie ze zmianami ustawowymi są uznawane jako osoby doznające przemocy domowej.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

Zgodnie z nowym aktem prawnym za **przemoc domową** należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodując szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołując u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczając lub pozbawiając tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Za osobę doznającą przemocy domowej zgodnie z ustawą należy rozumieć:

- a) małżonka, a także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego.

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028

Osoba stosująca przemoc domową – to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy wobec osób wyżej wymienionych, natomiast **świadek przemocy domowej** to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Ponadto nowy akt prawny rozszerza stosowanie zapisów ustawy także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej, czego w poprzedniej ustawie brakowało.

2. RODZAJE PRZEMOCY

Nowelizacja rozszerza również dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc. Wyróżniamy następujące formy przemocy domowej:¹

1. Fizyczną - to naruszanie nietykalności fizycznej. Jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.

2. Psychiczną - to naruszenie godności osobistej. Zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp.

¹ <https://niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzynie>

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028

Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia. Doprowadza do zniszczenia poczucia mocy sprawczej osoby, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienia podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienia psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienia przekonania o daremności jego stawiania, odizolowania od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowitego uzależnienie ofiary od prześladowcy, stałego strachu i utraty nadziei, chorób psychosomatycznych, ciągłego stresu, zaburzeń snu, itp.

3. Seksualną - to naruszenie intymności. Polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu, np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.

4. Zaniedbanie - to naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

5. Ekonomiczną - to naruszenie własności. Wiąże się z celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby, np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp. W konsekwencji takich działań następuje całkowita zależność finansowa od sprawcy, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

6. Cyberprzemoc² to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Cyberprzemoc to – podobnie jak przemoc tradycyjna – regularne, podejmowane z premedytacją działanie wobec słabszego, który nie może się bronić. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym.

Najczęstsze formy cyberprzemocy:

- agresja słowna, np. wyzywanie na czatach internetowych, zamieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby;
- upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów;
- zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych;
- włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników;
- szantażowanie;
- ujawnianie sekretów.

Skutki cyberprzemocy bywają bardzo bolesne dla osób, które stały się obiektem ataków i podobne do skutków przemocy psychicznej – osoby doświadczające cyberprzemocy mają znacznie bardziej ograniczoną możliwość obrony, a wyrządzone szkody często trudno odwrócić. Przeżywają bardzo trudne emocje. Mogą czuć się osaczone, osamotnione i bezsilne. Często są przekonane, że nic nie da się zrobić z sytuacją, w której się znalazły. Obawiają się, że kompromitujące materiały mogą dotrzeć do bardzo dużej grupy osób, przez co przeżywają poniżenie, upokorzenie, lęk, rozpacz, smutek.

Długofalowe konsekwencje cyberprzemocy ponoszą także jej sprawcy: utrwalają się u nich zachowania agresywne i obniża się poczucie odpowiedzialności za własne działania.

2 <https://www.gov.pl/attachment/530f02a2-8c60-4319-a218-9dd93e86ac3d>

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028

II. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 535) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane powiatowi przez ustawodawcę to:

- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Ponadto, do zadań własnych powiatu z zakresu administracji rządowej, dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, należy:

- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w w/w programach, oraz o ich ukończeniu.

Zatem niniejszy dokument stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy i pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy powiatu człuchowskiego.

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Człuchowskim na lata 2024-2028 jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu. Istotnym elementem Programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i ją stosującym.

Program będzie realizowany w oparciu o niżej wymienione akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc domową:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

Ponadto Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Człuchowskim na lata 2024-2028 jest spójny z:

- Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, którego celem głównym jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce;

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

- Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej Województwa Pomorskiego na lata 2024-2030;
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Człuchowskiego na lata 2021-2030.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, badania ankietowego, sprawozdań oraz danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie oraz innych podmiotów, m.in. Komendy Powiatowej Policji w Człuchowie i Zespołów Interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie poszczególnych gmin powiatu człuchowskiego.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE POWIATU CZŁUCHOWSKIEGO

1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU I MIESZKAŃCÓW

Powiat człuchowski jest najbardziej wysuniętym na południowy zachód regionem województwa pomorskiego, znajdującym się w sąsiedztwie z dwoma innymi powiatami województwa pomorskiego: chojnickiego i bytowskiego. Bezpośrednio graniczy z województwami zachodniopomorskim, wielkopolskim oraz kujawsko - pomorskim i odpowiednio ich powiatami: szczecineckim, złotowskim i sępoleńskim. Łączna powierzchnia Powiatu wynosi 1 575 km². W skład powiatu wchodzi siedem gmin: jedna miejska - Człuchów, dwie miejsko – wiejskie: Debrzno i Czarne oraz cztery wiejskie: Człuchów, Przechlewo, Rzeczenica i Koczała.

Na przestrzeni lat, liczba ludności w powiecie człuchowskim wynosząca około 53 tys., nieznacznie ale jednak spada. Prognozy GUS przewidują kolejne spadki liczby ludności, co będzie charakterystyczne dla większości powiatów województwa pomorskiego³.

Znaczna część mieszkańców powiatu człuchowskiego, tj. 43 %, żyje w miastach. Współczynnik feminizacji wynosi 103, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadają 103 kobiety (kobiety stanowią 50,7 % a mężczyźni 49,3 % ogółu mieszkańców). Średni wiek mieszkańców powiatu człuchowskiego wynosi 41,3 lat (42,5 lat kobiety oraz 40,0 lat mężczyźni).

Struktura ludności w powiecie człuchowskim według ekonomicznych grup wieku przedstawiała się następująco:

- 18,8% mieszkańców jest w wieku przedprodukcyjnym (do 18 roku życia);
- 59,8% mieszkańców jest w wieku produkcyjnym (dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia);
- 21,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej dla mężczyzn, 60 lat

³ <https://bip.powiatczluchowski.org.pl/pliki/powiatczluchowski/zalaczniki/6521/ur-xml-265-2021.pdf>

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028

i więcej dla kobiet).

Stan cywilny mieszkańców powiatu człuchowskiego wygląda następująco: zamężni/zonaci – 53,9 %, panny/kawalerowie – 30,7 %, wdowy/wdowcy – 8,3 %, rozwiedzione/rozwiedzeni – 6,8 %

Liczba zawieranych małżeństw w powiecie człuchowskim systematycznie spada a liczba rozwodów utrzymuje się na stałym poziomie, co oznacza, iż różnica pomiędzy liczbą zawieranych małżeństw a liczbą rozwodów stale maleje. Wskazuje to jednoznacznie na zwiększenie się liczby rozwodów w stosunku do zawieranych małżeństw⁴.

Wykres 1. Liczba zawartych małżeństw w stosunku do liczby rozwodów w powiecie człuchowskim w latach 2016 - 2022

Znacząco spada przyrost naturalny w powiecie człuchowskim. Jeszcze niespełna 10 lat temu był dodatni i wynosił 2,30 by w 2022 roku osiągnąć poziom – 4,90. Oznacza to, że liczba zgonów przekracza liczbę urodzeń a więc mamy w powiecie człuchowskim społeczeństwo starzejące się⁵.

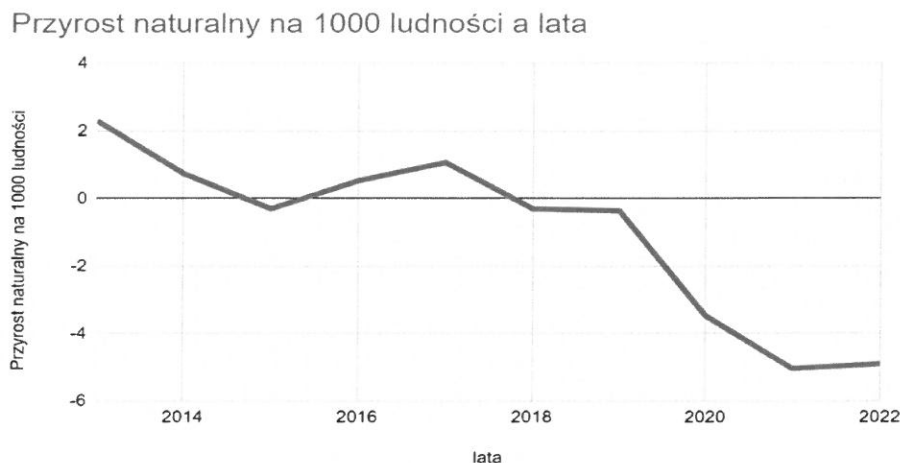
4 Opracowanie własne na podstawie [GUS - Bank Danych Lokalnych \(stat.gov.pl\)](http://stat.gov.pl)

5 Opracowania własne na podstawie [GUS - Bank Danych Lokalnych \(stat.gov.pl\)](http://stat.gov.pl)

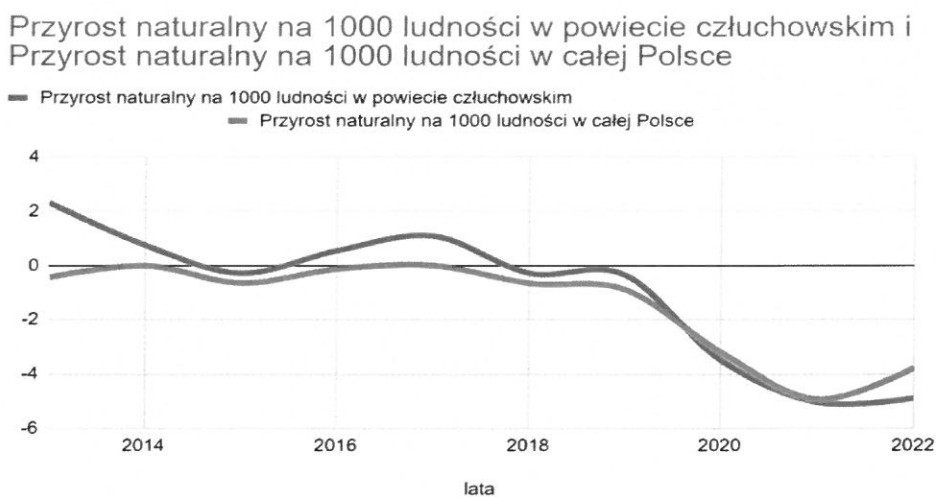
**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

Wykres 2. Przyrost naturalny w powiecie człuchowskim w latach 2013 - 2022

Na tle całego kraju sytuacja przedstawia się jeszcze gorzej. Kiedy w 2013 r. w Polsce już odnotowano ujemny przyrost naturalny, w powiecie człuchowskim cały czas był dodatni. Aktualnie mamy niższy wskaźnik urodzeń w odniesieniu do całego kraju.

Wykres 3. Przyrost naturalny w powiecie człuchowskim w stosunku do całej Polski w latach 2013 - 2022

Działalność kulturalna w Powiecie realizowana jest w głównej mierze przez Ośrodki Kultury, Powiatową Bibliotekę Publiczną oraz gminne biblioteki publiczne wraz z filiami, Muzeum Regionalne w Człuchowie, świetlice funkcjonujące na terenie poszczególnych gmin

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

należących do Powiatu, ale również organizacje sektora pozarządowego. Organizacją zajęć sportowych, imprez oraz utrzymaniem bazy sportowo-rekreacyjnej zajmują się prowadzone przez samorządy gminne ośrodki sportu, a także kluby sportowe. Do istotnych podmiotów funkcjonujących w zakresie szerzenia i kultywowania kultury fizycznej, zalicza się Ośrodek Sportu i Rekreacji w Człuchowie.

W roku szkolnym 2023/2024 Powiat Człuchowski jest organem prowadzącym dla następujących **jednostek oświatowych**:

- Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Czarnieckiego w Człuchowie;
- Zespół Szkół Agrobiznesu w Człuchowie;
- Zespół Szkół Sportowych im. Polskich Olimpijczyków w Człuchowie;
- Zespół Szkół Technicznych im. Józefa Szymczaka;
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Jana Pawła II w Czarnem;
- Centrum Kształcenia Ustawicznego w Człuchowie;

oraz następujących **placówek oświatowo – wychowawczych**:

- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Człuchowie;
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Debrznie;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Człuchowie;
- Powiatowa Bursa szkolna w Człuchowie;
- Przedszkole Specjalne dla Dzieci Niepełnosprawnych Intelktualnie w Stopniu Umiarkowanym lub Znacznym, z Autyzmem oraz Niepełnosprawnościami Sprzężonymi w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Człuchowie;
- Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych Powiatu Człuchowskiego;
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Wierchowiu Człuchowskim.

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie powiatu człuchowskiego zajmują się Zespoły Interdyscyplinarne, funkcjonujące w poszczególnych gminach. Zespół Interdyscyplinarny tworzą przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej (jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028

wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta), kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Poniżej wykaz zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Człuchowskim na lata 2024-2028:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie;
- Ośrodki Pomocy Społecznej;
- Zespoły Interdyscyplinarne i grupy diagnostyczno – pomocowe;
- Miejskie/Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Placówki oświatowe;
- Placówki ochrony zdrowia;
- Komenda Powiatowa Policji w Człuchowie;
- Prokuratura Rejonowa w Człuchowie

Zasoby ludzkie:

W zakresie realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Człuchowskim na lata 2024-2028 współpracować będą osoby zawodowo zajmujące się sprawami z obszaru przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- pracownicy socjalni,
- asystenci rodziny,
- psycholodzy, psychoterapeuci i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- prawnicy,
- pracownicy ochrony zdrowia,
- pracownicy oświaty,
- przedstawiciele rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- członkowie Miejskich/Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028

2. ANALIZA DANYCH DOTYCZĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Statystycznie większość osób doznających przemocy domowej stanowią kobiety. Innymi szczególnie wrażliwymi kategoriami osób doznających przemocy domowej są małoletni, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami.

Istotne znaczenie przy badaniu skali zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu, mają działania podejmowane przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Człuchowie. Jak wynika z danych przekazanych przez KPP, na przestrzeni lat 2017-2022 liczba interwencji związanych z przemocą domową stopniowo spada, po ich znacznym wzroście, który zanotowano w 2020 r.

Wykres 4. Liczba interwencji związanych z przemocą domową przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Policji na terenie powiatu człuchowskiego.

Źródło: dane udostępnione przez KPP w Człuchowie.

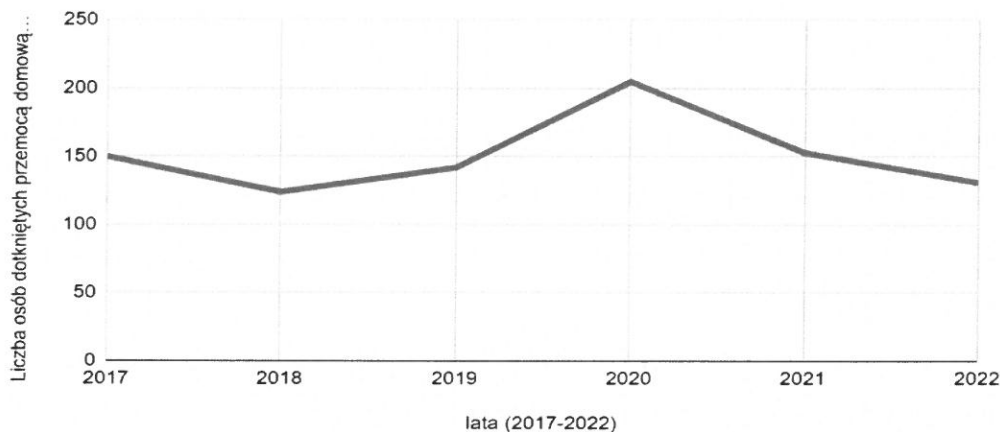
Podobnie sytuacja przedstawia się w ilości wszystkich osób dotkniętych przemocą domową w powiecie człuchowskim, czyli również dominuje tendencja spadkowa.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

**Wykres 5. Liczba osób dotkniętych przemocą domową na terenie powiatu człuchowskiego
w latach 2017 - 2022.**

Liczba osób dotkniętych przemocą domową w powiecie
człuchowskim a lata (2017-2022)

Źródło: dane udostępnione przez KPP w Człuchowie.

Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w środowisku domowym z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że jedynym sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc.

Znaczący też wpływ na stosowanie przemocy domowej ma uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Niestety, często nawet osoby z rodzin, w których występuje problem uzależnienia i przemocy, sami upatrują w alkoholu głównej przyczyny swojej sytuacji: *gdyby nie pił, to by był spokojny, wszystko przez to picie, to przecież nie jest zły człowiek*. Łatwiej jest uznać, że odpowiedzialność za przemoc ponosi jakaś zewnętrzna siła, nad którą sprawca nie panuje – uzależnienie, problemy emocjonalne – niż przyznać, że bliska i kochana osoba w sposób

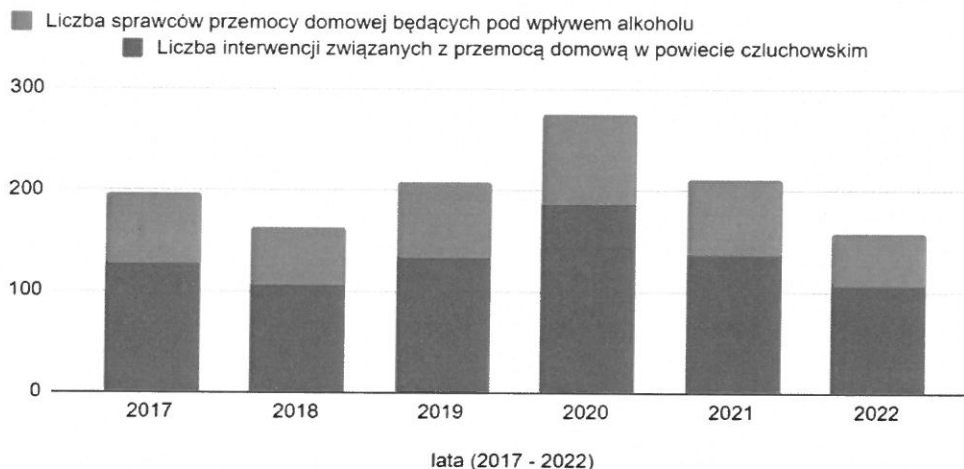
POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028

zamierzony krzywdzi swoich najbliższych⁶.

Przeprowadzone interwencje związane z przemocą domową w powiecie człuchowskim wykazały, iż blisko połowa sprawców przemocy domowej była pod wpływem alkoholu.

Wykres 6. Liczba interwencji związanych z przemocą domową a liczba osób pod wpływem alkoholu będących wówczas sprawcami przemocy na terenie powiatu człuchowskiego w latach 2017 - 2022.

Liczba interwencji związanych z przemocą domową w powiecie człuchowskim i Liczba sprawców przemocy domowej będący...

Źródło: dane udostępnione przez KPP w Człuchowie.

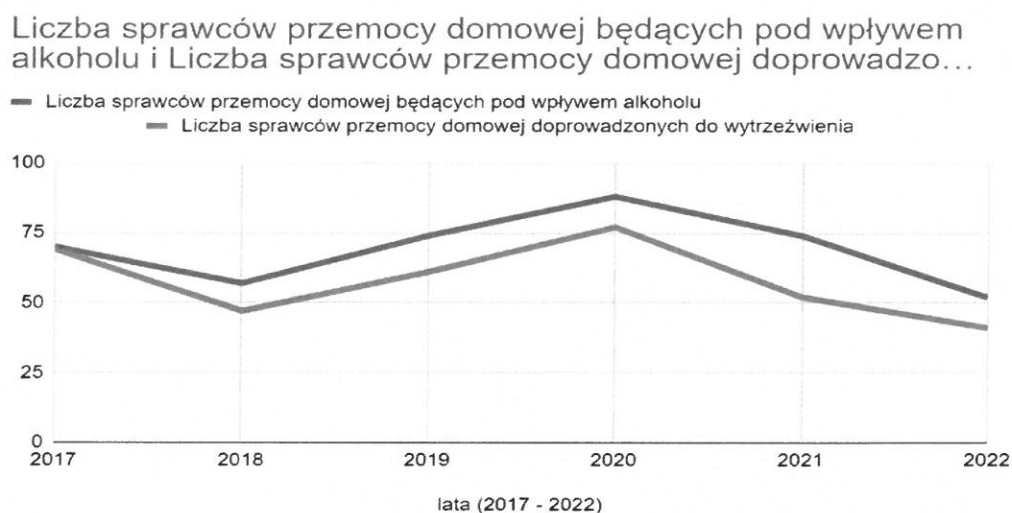
W większości osoby, które stosowały przemoc domową i jednocześnie były pod wpływem alkoholu, musiały zostać doprowadzone do wytrzeźwienia.

⁶ <https://www.parpa.pl/phocadownloadpap/Przeciwdzialanie/Naduzywanie%20alkoholu%20a%20problem%20przemocy%20domowej%20-%20broszura.pdf>

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028

Wykres 7. Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu a liczba spośród tych osób doprowadzonych do wytrzeźwienia na terenie powiatu człuchowskiego w latach 2017 - 2022.

Źródło: dane udostępnione przez KPP w Człuchowie.

3. ZIDENTYFIKOWANE POTRZEBY MIESZKAŃCÓW I WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY

Potrzeby mieszkańców powiatu człuchowskiego odnośnie przeciwdziałania przemocy domowej jak i pomocy osobom doznającym przemocy i ich sprawcom, zidentyfikowano na podstawie anonimowej ankiety, którą mieszkańcy mogli wypełniać zarówno w formie papierowej jak i elektronicznej, rozpowszechnianej za pomocą poczty e-mail oraz społecznościowych komunikatorów internetowych takich jak whatsapp i messenger.

Wyniki przeprowadzonego badania wskazują, że pomimo wzrostu świadomości

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

społeczeństwa odnośnie przemocy domowej - 93,7 % osób uważa, że stosowanie kar fizycznych nie jest metodą wychowawczą, to niestety 8,1 % respondentów nie wie, że stosowanie wobec dzieci kar fizycznych jest prawnie zakazane i **aż 16,1 % uważa, że istnieją okoliczności stosowania kar fizycznych**. Z drugiej strony, aż 98,9 % osób uważa, że należy reagować w sytuacji, gdy dziecko jest źle traktowane przez rodziców/opiekunów.

Badania wykazały również, że prawie jedna czwarta ankietowanych (24,7 %) uważa, że nie każdą przemoc należy zgłaszać odpowiednim instytucjom. Kolejne 6,9 % uważa, że przemoc w rodzinie to sprawa prywatna i osoby trzecie nie powinny podejmować działań.

Kolejną niepokojącą daną jest odpowiedzenie twierdząco przez 52 % osób na pytanie „Czy na co dzień spotyka się Pani/Pan z zachowaniami przemocowymi w przestrzeni publicznej”.

Na pytanie „Z jakiego rodzaju przemocą spotyka się Pani/Pan najczęściej w środowisku”, ankietowani odpowiedzieli następująco:

- 78,6 % z przemocą psychiczną;
- 54,9 % z przemocą rówieśniczą;
- 51,4 % z zaniedbaniem;
- 38,2 % z cyberprzemocą;
- 31,2 % z przemocą fizyczną;
- 22,0 % z przemocą ekonomiczną;
- 8,7 % z przemocą seksualną.

Za największą grupę osób doznających przemocy mieszkańcy uważają dzieci (85,1 %) oraz kobiety (76,6 %). Kolejnymi grupami są osoby starsze (30,9 %) oraz osoby z niepełnosprawnościami (25,1%). Najbardziej doświadczającymi przemocy są mężczyźni (8%). Analogicznie, za najczęstszych sprawców przemocy domowej uważa się mężczyzn (96,6 %), w mniejszym stopniu kobiety (33,9 %).

Na pytanie „Dlaczego wg Pani/Pana osoby doznające przemocy nie szukają pomocy ze strony odpowiednich służb/instytucji?” ankietowani odpowiedzieli:

- ze strachu przed sprawcą – 78,9 %;
- ze wstydu – 68,0 %;

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

- z powodu zależności od sprawcy (ekonomicznej/psychicznej) – 63,4 %;
- z powodu braku wiary w skuteczność podejmowanych działań – 54,3 %;
- z powodu braku znajomości procedur – 28,6 %.

Aż 17,2 % osób nie wie, gdzie można zgłosić się w sytuacji wystąpienia zachowań przemocowych.

Na ostatnie pytanie „Jakiego rodzaju wsparcia Pani/Pana zdaniem powinno być więcej na terenie powiatu człuchowskiego?” mieszkańcy odpowiedzieli następująco:

- konsultacji psychologicznych – 74,9 %;
- terapii rodzin – 64,6 %;
- psychoterapii – 56,6 %;
- terapii par/małżeństw – 48,0 %;
- konsultacji psychiatrycznych – 45,1 %
- mediacji – 34,3 %.

Jak wynika z przedstawionych danych, nadal osoby doznające przemocy mogą nie zawsze mieć wiedzę, gdzie należy zgłosić się o pomoc i z jakich form pomocy mogą skorzystać. Należałby więc zwiększyć akcje informacyjno – edukacyjne w tym zakresie na terenie całego powiatu i szczególnymi działaniami objąć młodzież szkolną, w obliczu dużej skali występowania przemocy rówieśniczej.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

IV. CELE, ZADANIA I DZIAŁANIA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Celem głównym Programu jest prowadzenie działań dążących do rozwiązywania problemu przemocy domowej oraz rozwijanie lokalnego systemu profilaktyki, w celu zapobiegania wzrostowi skali zachowań przemocowych na terenie powiatu człuchowskiego.

Cel będzie realizowany w następujących obszarach:

1. Podejmowanie działalności edukacyjno-profilaktycznej, w celu zwiększenia świadomości i wrażliwości społeczności lokalnej na zjawisko przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności wsparcia i ochrony osób doznających przemocy domowej.
3. Rozszerzenie działań ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw społecznych osób stosujących przemoc domową.
4. Zapewnienie zaplecza kadrowego i instytucjonalnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz podnoszenie kompetencji zawodowych ich przedstawicieli.

Cele szczegółowe Programu postawione na podstawie zidentyfikowanych potrzeb:

1. Podejmowanie działalności edukacyjno-profilaktycznej, w celu zwiększenia świadomości i wrażliwości społeczności lokalnej na zjawisko przemocy domowej.

- Zwiększenie wiedzy mieszkańców Powiatu dotyczącej zjawiska przemocy domowej.
- Poszerzenie działań edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży w zakresie zjawiska przemocy,

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

w tym przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy.

- Pobudzanie społecznej odpowiedzialności wśród mieszkańców, wobec osób stosujących przemoc oraz prowadzenie działań profilaktycznych.
- Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Powiatu, w przypadku problemu przemocy domowej.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1	Prowadzenie działań informacyjnych na temat miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy domowej.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	PCPR, PIK, KPP, ZI, M/GKRPA, OPS, NGO, CZP, placówki oświatowe.
2	Edukacja na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, jak uzależnienia, poprzez dystrybucję ulotek i plakatów, pogadanki, informacje w organizacjach kościelnych, itd.	Liczba rozpowszechnionych ulotek, plakatów, broszur.	PCPR, ZPPP, KPP, ZI, M/GKRPA, OPS, NGO, CZP, placówki oświatowe.
3	Podejmowanie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej	Liczba podmiotów zaangażowanych w działania profilaktyczne.	PCPR, PPP, KPP, JST, OPS, M/GKRPA, NGO, placówki oświatowe
4	Prowadzenie działań profilaktycznych w placówkach oświatowych, skierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli, z zakresu przemocy domowej, rówieśniczej oraz cyberprzemocy.	Liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych w placówkach oświatowych.	PPP, KPP, PCPR, placówki oświatowe

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

2. Zwiększenie dostępności i skuteczności wsparcia i ochrony osób doznających przemocy domowej.

- A. Świadczenie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.
- B. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy domowej.
- C. Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1	Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej	Liczba osób, które skorzystały ze schronienia.	PCPR.
2	Świadczenie interwencji kryzysowej osobom uwikłanym w problem przemocy domowej poprzez kontynuowanie i rozwijanie działalności Punktu Interwencji Kryzysowej przy PCPR.	Liczba osób korzystających ze wsparcia PIK	PCPR, PIK.
3	Zapewnienie osobom doznającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej.	Liczba udzielonych porad osobom doznającym przemocy. Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa.	PCPR, OPS.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

4	Współpraca z Zespołami Interdyscyplinarnymi oraz innymi podmiotami gminnymi działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy.	Liczba współpracujących podmiotów/institucji.	PCPR, KPP, ZI, M/GKRPA, JST, OPS, CZP.
5	Zapewnienie opieki i bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, z powodu przemocy domowej.	PCPR.

3. Rozszerzenie działań ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw społecznych osób stosujących przemoc domową.

- A. Zwiększenie dostępności do miejsc i form wsparcia dla osób stosujących przemoc domową.
- B. Podejmowanie natychmiastowej interwencji w stosunku do osób dopuszczających się zachowań przemocowych.
- C. Umożliwienie osobom stosującym przemoc zmianę sposobu zachowania poprzez skuteczne oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne oraz terapeutyczne.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1	Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.	Liczba osób, które podjęły udział w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych.	PCPR.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

2	Izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania ze wspólnie zajmowanego z członkami rodziny mieszkania oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia.	Liczba interwencji związanych z usunięciem osoby stosującej przemoc domową z miejsca zamieszkania.	KPP, Prokuratura Rejonowa
3	Rozpowszechnianie informacji dotyczących realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych za pośrednictwem stron internetowych oraz innych kanałów.	Liczba upowszechnionych informacji.	PCPR.

4. Zapewnienie zaplecza kadrowego i instytucjonalnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz podnoszenie kompetencji zawodowych ich przedstawicieli.

A. Zwiększenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób zaangażowanych w działania na rzecz zmniejszenia skali przemocy domowej w Powiecie.

B. Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej podmiotów realizujących działania w zakresie wsparcia rodzin z problemem przemocy.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1	Przeprowadzanie szkoleń, seminarium, konferencji dla kadry zajmującej się działaniami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w oparciu o potrzeby szkoleniowe uczestników.	Liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji.	PCPR, PIK, ZI, M/GKRPA, OPS, KPP, CZP, placówki oświatowe
2	Zapewnienie dostępu do wsparcia dla osób pracujących w obszarze	Liczba uczestników	PCPR, PIK, ZI, OPS, M/GKRPA,

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

	przeciwdziałania przemocy.	działań wspierających.	KPP, CZP.

V. SZCZEGÓŁOWY HARMONOGRAM OKREŚLONYCH ZADAŃ I DZIAŁAŃ

Zadanie	Rok				
	2024	2025	2026	2027	2028
Prowadzenie działań informacyjnych na temat miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy domowej.	X	X	X	X	X
Edukacja na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, jak uzależnienia, poprzez dystrybucję ulotek i plakatów, pogadanki, informacje w organizacjach kościelnych, itd	X	X	X	X	X
Podjęcie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej.	X	X	X	X	X
Prowadzenie działań profilaktycznych w placówkach oświatowych, skierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli, z zakresu przemocy domowej, rówieśniczej oraz cyberprzemocy.	X	X	X	X	X

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	X	X	X	X	X
Świadczenie interwencji kryzysowej osobom uwikłanym w problem przemocy domowej poprzez kontynuowanie i rozwijanie działalności Punktu Interwencji Kryzysowej przy PCPR.	X	X	X	X	X
Zapewnienie osobom doznającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej.	X	X	X	X	X
Współpraca z Zespołami Interdyscyplinarnymi oraz innymi podmiotami gminnymi działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy	X	X	X	X	X
Zapewnienie opieki i bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej	X	X	X	X	X
Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.	X	X	X	X	X

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

Rozpowszechnianie informacji dotyczących realizacji programów korekcyjnoedukacyjnych za pośrednictwem stron internetowych oraz innych kanałów.	X	X	X	X	X
Zapewnienie dostępu do wsparcia dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.	X	X	X	X	X

**VI. OCZEKIWANE REZULTATY ORAZ SPOSÓB MONITOROWANIA
REALIZACJI ZAPLANOWANYCH ZADAŃ**

Cele i zadania zawarte w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Człuchowskim na lata 2024-2028, realizowane w porozumieniu podmiotów funkcjonujących na terenie Powiatu z najwyższą rzetelnością, powinny pociągać za sobą pozytywne skutki, w postaci rozwiniętego i efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- Podniesienie świadomości mieszkańców Powiatu w obszarze przemocy domowej, w tym konsekwencji stosowania kar fizycznych w procesie wychowania.
- Podniesienie kompetencji zawodowych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- Zmniejszenie liczby osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej.
- Zmiana biernych postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej.
- Budowa kompleksowego i skutecznego systemu działań w zakresie pomocy osobom

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028

i rodzinom dotkniętym przemocą przez instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Monitoring będzie miał na celu sprawdzenie skuteczności podejmowanych działań prowadzonych w ramach realizowanego Programu. Ocena realizacji poszczególnych działań dokonana zostanie o sprawozdawczość własną oraz o sprawozdawczość pozyskaną z instytucji, służb i organizacji współpracujących w ramach Programu.

Weryfikacja stopnia osiągnięcia celów Programu będzie następować poprzez sprawozdania z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Człuchowskim na lata 2024-2028, przedkładanych corocznie przez Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie Radzie Powiatu, które będą stanowić integralną część corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- mieszkańców Powiatu Człuchowskiego, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- osób, które dotknięte zostały przemocą domową,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Człuchowskim na lata 2024-2028 finansowane będą z budżetu powiatu człuchowskiego, środków pozyskanych z innych źródeł, a także środków własnych podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu.

VIII. EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu Programu w następnym okresie programowania. Cele badawcze ewaluacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej powinny opierać się na:

- ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

a) Kryterium skuteczności (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.

b) Kryterium efektywności – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028

Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.

c) Kryterium użyteczności – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.

d) Kryterium trafności – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

IX. PODSUMOWANIE

Tworzenie programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej ma na celu udzielanie kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w problem przemocy domowej, przez co rozumie się osoby doświadczające przemocy, jak i ją stosujące. Realizacja zadań w tym zakresie nie byłaby możliwa, gdyby nie zintegrowane działania wszystkich instytucji i specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie problemu przemocy domowej. Innym czynnikiem mającym znaczący wpływ na ograniczanie skali zjawiska przemocy jest świadomość społeczna. W związku z tym edukacja społeczności z terenu powiatu człuchowskiego stanowi szansę na zmniejszenie tolerancji dla przemocy.

Cele i zadania zawarte w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Człuchowskim na lata 2024-2028, powinny pociągać za sobą pozytywne skutki, w postaci rozwiniętego i efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

X. BIBLIOGRAFIA

1. Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 535).
2. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.
3. <https://niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie>
4. <https://www.gov.pl/attachment/530f02a2-8c60-4319-a218-9dd93e86ac3d>
5. <https://bip.powiatczluchowski.org.pl/pliki/powiatczluchowski/zalaczniki/6521/ur-xliii-265-2021.pdf>
6. GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl)
7. <https://www.parpa.pl/phocadownloadpap/Przeciwdzialanie/Naduzywanie%20alkoholu%20a%20problem%20przemocy%20domowej%20-%20broszura.pdf>
8. Dane dotyczące przemocy domowej udostępnione przez KPP w Człuchowie.
9. Ankieta „Diagnoza Zjawiska Przemocy Domowej” udostępniona dla mieszkańców powiatu człuchowskiego, badająca problem i skalę zjawiska przemocy domowej <https://docs.google.com/forms/d/1cEfs1QDUBBy5i31AWofK8rQ9BJnsN79SfSPmze6BIYpA/edit>.
10. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Człuchowskim na lata 2021-2030.

KIEROWNIK
Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie w Człuchowie
mgr Paweł Kisielowski

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024 - 2028**

XI. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba zawartych małżeństw w stosunku do liczby rozwodów w powiecie człuchowskim w latach 2016 - 2022	11
Wykres 2. Przyrost naturalny w powiecie człuchowskim w latach 2013 – 2022	12
Wykres 3. Przyrost naturalny w powiecie człuchowskim w stosunku do całej Polski w latach 2013 – 2022	12
Wykres 4. Liczba interwencji związanych z przemocą domową przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Policji na terenie powiatu człuchowskiego	15
Wykres 5. Liczba osób dotkniętych przemocą domową na terenie powiatu człuchowskiego w latach 2017 – 2022	16
Wykres 6. Liczba interwencji związanych z przemocą domową a liczba osób pod wpływem alkoholu będących wówczas sprawcami przemocy na terenie powiatu człuchowskiego w latach 2017 – 2022	17
Wykres 7. Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu a liczba spośród tych osób doprowadzonych do wytrzeźwienia na terenie powiatu człuchowskiego w latach 2017 – 2022	18

